

Rosanna Melià

La Fundació Renau presenta l'oportunitat de conèixer el món de la cultura popular valenciana.

OPINIO

11

L'Evangeli segons D. Agustín

Francesc Viadél

13

Estepé respon

Fabià Estapé / Toni Cañis

13

Etiqueta ètica

Miquel Ramon

15

Petrodependents

Xavier Duran

16

La balena bona

Martí Domínguez

17

L'OTAN de la postguerra...

Enric Prat

18

Gaziel, encara

Ramon Barnils

Victòria agònica

J. J. Pérez Benlloch

Literatura

Pau Viciano

19

El búnquer de Belgrad

Llibert Ferri

'Carlos' & Fidel

Xavier Vinader

71

Goytisoló

Isabel-Clara Simó

82

Cansat de bascos

Joan Francesc Mira

EDITORIAL

Una tragèdia evitable

Després de l'enèsim avís a Milosevic, l'OTAN ha atacat Sèrbia. La guerra a la zona, però, no ha començat ara, sinó fa deu anys, quan el president serbi va decidir suprimir l'autonomia que l'ex-Iugoslàvia havia concedit a Kosovo. Des d'aleshores fins ara la repressió sèrbia ha fet milers de morts entre els albanesos, davant la indiferència de la comunitat internacional. No han valgut els exemples de Bòsnia ni els crits d'alarma fets des de molts mitjans de comunicació.

En canvi, en tot aquest temps, a part les contínues advertències a Milosevic, el que més s'ha sentit són declaracions que asseguraven que les fronteres no es mourien gens. Fins i tot abans que el sentiment independentista tinguera tants partidaris com té ara al Kosovo. Els líders europeus i mundials volien que aquestes declara-

cions s'escoltaren a Belgrad, però no han tingut el més mínim efecte. Milosevic només va acceptar Rambouillet en una mostra del seu art il·lusionista. Mentrestant, a Occident importaven més les especulacions sobre un possible futur catastròfic si s'independitzava Kosovo que no pas les morts, aquestes ben reals, d'hommes i dones albanesos-kosovesos.

Finalment, però, l'OTAN s'ha decidit. Tard i malament. Tard per les morts que no s'han pogut evitar i pel malestar que ha generat a Rússia i al Consell de Seguretat de l'ONU una decisió unilateral, presa en un moment en què ja no es podia dissimular davant les neteges ètniques. I malament perquè els atacs són només amb avions i míssils i, de moment, es reserva qualsevol intervenció per terra al permís de Belgrad. Tota una contradicció que de nou posa en sol-

fa la força de l'immobilisme frontier a l'Europa dels estats. Així, per molts càstigs que reba Sèrbia el seu exèrcit i policia continuarà descarregant la seua ràbia damunt la població de Kosovo, que fuig espardida. No hi ha, com a Bòsnia, una força d'intermediació que protegeix poc o molt els civils. Milosevic, doncs, és castigat per un cantó, però per l'altre executa els seus plans de neteja ètnica amb certa tranquil·litat. Potser per arribar a una situació en què, com a Bòsnia, al final faci alguna concessió

però aconseguisca prou territori kosovès per establir-hi una homogeneïtat sèrbia i reduir al mínim l'espai per als albanesos.

Un bon reinici seria tenir en compte el dret a l'autodeterminació, a nivell internacional, com a element clau per a prevenir conflictes. Altres casos demostren que al final tancar els ulls davant de les

tragèdies i tapar-se les orelles per no sentir a parlar d'aquest dret no serveix de res. D'una manera o d'una altra s'acaba aplicant, això sí, sense tantes garanties com si s'haguera aplicat en la prevenció del mateix conflicte. De nou cal recordar que l'exercici d'aquest dret no duu només a la independència. Hi ha moltes opcions. Evidentment ara calia atacar el poder militar serbi, però les conseqüències d'aquest atac, tant a Belgrad com a Pristina, haurien estat molt menys greus si s'haguera parlat sense prejudicis des del principi.

En tot cas, tampoc s'acaba tot amb un pacte sobre Kosovo una vegada tancada l'acció de l'OTAN. El problema bàsic continua essent la democratització real de Sèrbia. Sense això Milosevic sempre es podrà inventar un nou Kosovo per tapar les vergonyes del seu règim. ■

"El problema bàsic continua essent la democratització real de Sèrbia. Sense això Milosevic sempre es podrà inventar un nou Kosovo per tapar les vergonyes del seu règim."